

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на пів рік 20 кор.
на рік 40 кор.
на чверть року 10 кор.
на місяць 170 кор.

За границею:

на пів рік 16 рублів
або 36 франків
на рік 8 рублів
або 18 франків
Одностороннє число по 16 ест.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вивеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім педля і руских свят
• 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хоруцини). Ек-
спедиция місцева в Агенції Со-
коловського в писаржі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламациі неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дья і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Приватні гімназії.

(+) Від недавна роздають ся серед нашої суспільности оклики: закладаймо приватний університет, закладаймо приватні гімназії з рускою викладною мовою! Нема що казати, вельми одушевлені, вельми популярні, вельми приманливі оклики, а наша жертволюбива суспільність зараз витягає руку і складає хоч би вдовні ленти на народнім жертвнику. Одначе ті, що голосять такі оклики, може не обчислили ся з усіма вимогами, може не зважили сего тягару, який вкладають на обтяжену і так руску суспільність, може не оцінили всіх наслідків, які за собою потягає переведенє такого оклику в житє. Говоримо се на певній основі, позаяк до нас звертають ся з запитам, як до переведеня сего діла брати ся, а з тих запитів бачимо, що починателі не здають собі з всего того ясної справи. Тим то, хоч може дехто нам кине в очи докором: не угашайте духа, — ми хочемо щиро і тверезо сю справу пояснити, щоби наша суспільність не брала так легко сеї справи, як она на перший погляд видає ся. Нині обмежимо ся справою приватних руских гімназій, лишаючи собі справу приватного університету, чи там університету через підписку, до иньшого часу.

Дозволу на заснуванє приватної гімназії уділяє міністерство просьвіти, на предложенє ради шк. кр., до якої інтересовані мають внести поданє.

До сего поданя мають інтересовані подати докладний науковий плян, який відповідав би плянови публичних шкіл, мають виказати відповідне шкільним і санітарним вимогам уміщенє для школи (се має право сконстатувати власть політична), виказати обезпеченє відповідного удержаня школи, а також склад учительського тіла, котрого члени мають виказати ся учительською кваліфікацією для середних шкіл. (Некваліфікованих сил не допускає ся в приватних школах). Контролю над приватними школами має рада шк. кр. через краєвих інспекторів і може приватній школі, яка не відповідає услівам, відняти концесію.

Сі усліва є неперечно вельми трудні і се признаєть кожний обізнаний з нашими відносинами. Вже само уміщенє вимагає великого накладу, а до того треба дочислити внутрішнє уладженє: лавки, таблиці, столи і т. и., а щож доперва говорити про наукові збори (географічні і історичні мами, образи, природничі кабінети і т. и., без яких наука не може бути успішна). Найбільші трудности були би з учительськими силами, бо ті мусять мати кваліфікацію. Люди, що думають про заснуванє приватних гімназій, були тої гадки, що можна тут ужити некваліфікованих сил. Се просто незнанє вимог, які ставить міністерство просьвіти при уділюваню дозволу на відкрите такої школи.

Згадувано також деколи і про руских емеритів. Ми могли би їх вичислити по-іменно: одні з них не піщли би до при-

ватної школи учити задля ріжних обставин, иньші знов так зужиті, що з них не велике спасибі було би для школи, яку належало би поставити на відповіднім науковім рівені. Хтож не вірить, як то трудно приеднати учительські сили для приватної школи навіть в таким місті, як Львів, де є стілько наукових заведень, де є стілько учительських сил, якими можна би запозичати ся, хто не вірить, як то трудно фінансово удержати приватну школу, нехай зверне ся до Руского Товариства педагогічного, яке має богатий досвід на рускій школі виділовій ім. Шевченка.

Починателі такого нелегкого діла повинні однак і сю обставину взяти під розвагу, що заснуванє і удержанє середних шкіл є обовязком міністерства просьвіти і державного скарбу. Руский нарід вельми убогий, він має доволі обовязків щодо иньших шкіл та інституцій, щоби виручувати ще державний скарб в заснуваню і удержуваню середних шкіл. Ложім ми сі патріотичні датки на удержанє нашої убогої молодіжки, стягаймо її як найбільше не лише до гімназій, але й до реальних і промислових шкіл, зановнім нею громадно всі роди наших шкіл в краю, дбаймо про се, щоби она покінчила сі школи, а не губила ся нераз по скінченю двох-трех клас задля браку кусника хліба, стараймо ся відтак залюднити рускою молодежю в більшім числі університет і техніку, а тим довершимо великого діла, однак не теряймо сил на те, що є обовязком держави, якої ми не повинні виручувати нашими слабими силами. Певно, що ще замало руских гімназій, потреба би ще тут і там, але змагаймо до сеї ціли, маючи на тямці слова: *festina lente!*

Річ краєвого маршалка,

(X) якою відкрив літню сесію галицького сойму, мала закінченє з політичною закраскою. Відома мальборска промова німецького цїсаря викликала серед польської суспільности голосний відгомін і велике зворушенє, була навіть гадка, щоби тепер не скликувати краєвого сойму з огляду на можливість демонстрацій, викидано і споміж польської лівиці різкого протесту. Задля того краєвий маршалок бажав запобігти сим демонстраціям і протестам і в своїй річі натякнув на цїсарскі слова і протипольску політику пруского правительства, вказуючи на се, що

«жявого народу, який почитає свою мнувшину, а має доволі сили, трудити ся для будучини, не можна вигубити ані *кривдними законами виїмковими, ані тольшим переслідованєм народним чи економічним*. Однак відповідно протів гнобленя і кривд не повинні бути пусті демонстрації і хочби найкрасні промови, але тим сильніша робота для подвигненя і зв'яднаня народних сил і повне достоїнства і саможертви сповнюванє трудних обовязків».

Всякий чоловік, у якого не завмерло почутє справедливости, мусять ворухити ся протів всякого гнобленя якого небудь живого народу і ми так само мусямо вповні згодити ся з словами маршалка, зверненими на адресу прус-

ского правительства. Одначе для нас мають сі слова ще й иньше значінє. Ми спочуваємо з польским населенєм гнобленим в Познаньщині, засудженім пруским правительством на погубу, одначе домагаємо ся, щоби слова маршалка мали передовсім свою вагу і приміненє в нашім краю, де польска народність має в своїх руках всю власть політичну і автономічну. Нехай ті політичні і автономічні власти, які є в руках Поляків, мають все на тямці засаду: не роби другому, що тобі не мило. Руска народність є засуджена всюди на меншість і в автономічних і в законодавчих репрезентаціях. Нехай же польска більшість не накладає рускому народови таких законів, яких він не бажає, які він уважає для себе кривою і шкодою. Не при одній нагоді, не протів одного закона вношеного в кр. соймі, відносили рускі послы протести, подавали поправки, домагали ся зміни, досить згадати з останньої сесії закон Гушки про рентові оселі, обчислений для выгоди лише певної класи, але більшість соймова польска над усім переходила до дневного порядку, ухвалювала ті закони, а також закон про рентові оселі. Колиж заходами руских послів центральне правительство не преджило сего закона до санкції, виділі кр. сойму і конче хоче его ухвалити. Ми певні, що навіть такий, як і всякі подібні закони, не знищать руского народу, однак таке поступованє більшости польської мусять викликувати невдоволенє, огірченє а навіть ненависть серед руского народу.

Коли кр. маршалок взиває в дальшім уступі свої річи до занеханя ненависти суспільної і народної, то сі слова повинна собі взяти до серця передовсім польска суспільність, яка має перевагу, має власть в краю, і яко така повинна усувати всякі починачя, що викликають невдоволенє, огірченє і ненависть серед рускої суспільности. Не буде сих поводів, не буде і ненависти, а коли нераз серед польської суспільности падкають над розворушенєм серед Русинів, над їх завязтем, се лежить в руках тих, що верховодять в краю, усунути причини сего лиха. Нехай польска народність трудить ся над розвитком своїм і поступом, скажемо словами кр. маршалка, бєз упередженя до рускої народности, нехай буде признано *cuique suum*, а тоді і Поляки осягнуть ліпші успіхи, тоді не буде серед Русинів невдоволеня, завязтя і ненависти.

Американський мантій.

У важній справі для наших переселенців з північної Америки надіслали нам відпись рескрипту ц. к. міністерства справедливости до президії ц. к. висшого суду краєвого у Львові:

Ч. 11528/2. Ц. і к. консулат в Пітсбург¹⁾ зробив уважним ц. і к. міністерство справ бїшних на нереальнє а навіть прямо злочиннє поступованє якогось Артура Амайзена²⁾, який колись служив за писаря у помершого говоророго консуля Макса Шамберга в Пітсбургі, а тепер тамже чинний є яко агент і публичний нотар («notare public»). А. Амайзен звик вихисновувати свій титул «публичний нотар» і звик видо-

¹⁾ Pittsburg — в північній Америці.

²⁾ Ameisen Artur (мабуть властиво Абрум — увага перекладчика).

бувати від виселенців — особливо від Русинів і Поляків — або від їх в старім краю подишених споріднених документ повновласти, уповажняючий его до відобраня грошей, котрі мають бути в Америці відобрані — і задержувати потім відобрані гроші у себе.

В новітнім часі, коли вже недовіряно А. Амайзену в наслідок многих жалоб, підношених пошкодованими ним людьми, заложив А. Амайзен спільно з якимсь Густавом Марсальом (Marsall), котрий в Америці називав себе також Петровський (Petrovski), в Пітсбургу — банк і бюро правниче під фірмою: «The Consul Schamberey Europe an Amerika Co.» — щоби старі інтереси¹⁾ під новою вивіскою тим безпечніше міг провадити.

Особливо числять тоті спільники²⁾ на се, що позискають собі інтересентів³⁾ через вихисно-вчане імени колишнього гонорового консула Шамберга. Бо гоноровий консул Шамберг мав в Пітсбургу в кругах виселенців добре звання банк і інтерес оборотовий⁴⁾, який по его смерті перейшов на «First National Bank» в Пітсбургу.

Понеже ц. і к. консулятові⁵⁾ в Пітсбургу дотепер не удало ся те зробити, щоби американські власти здержали несовісне поведене А. Амайзена і его ним засновані фірми, то поручає ся ц. к. Президіи, повідомити о тім суди і нотарів тамошнього округу, щоби они годі, як тукраві люди будуть предкладати до легалізованя документ повновласти для Артура Амайзена, або для его повисше згаданой фірми, або і при иньших нагодах, — відповідно поучили стороны.

Відень 6. червня 1902.

За міністра: Кляйн в. р.

Відкликана коронація.

Вчорашні телеграми з Лондону довесли сензаційну вість, що офіціальні торжества коронації короля Едварда VII, які мали розпочати ся нині, відложені на неограничений час з причини тяжкої недуги короля. Король Едвард VII вже віковий чоловік, бо переступив 60 літ. Від довшого часу кружили глухі вісти про тяжку недугу короля. Півофіціальні комунікати заперечували сему і успокоювали публичну опінію, щоби передовсім не погіршати ситуації в полудневій Африці, алармуючими звістками про недомаганє короля, а по друге, щоби не переривати приготowań до назначеної вже коронації.

Так протягло ся се таке аж до переддня коронаційних торжеств. Величезні декорації міста, приготования на дворі, дарунки з кольовій цілого світа і всіх англійських міст — все вже готове. Делегати монархів цілої земскої кулі вже прибули до Лондону, все дождало в нервовій нетерпячій почину торжественного дня. Тимчасом з букінггамскої палати розходить ся вість про потребу тяжкої операції. Офіціальний вчорашній бюлетеня звучить: Король, який занедужав на perityphlitis (запаленє сліпої кишки), чув ся так добре послідной суботи, що можна було надїяти ся, що коронація буде могла відбутися в назначенім часі. Оноді вечером стан недужого так погіршив ся, що вчера виявила ся konieczність переведеня операції.

В такім пізнім віці всяка операція стає дуже небезпечною, а не то така тяжка. Тому мимо успокоюючих бюлетенів уважають загальною ся недугу безвихідною. Одні твердять, що недужий має запаленє кишок, другі кажуть, що рака в горлі. Вчера пополудни видано бюлетеня: «О 2. год. пополудни виконано операцію в палаті Букінггам з повожденем. Отворено великий абсцес. Стан здоровля короля, який звіс добре операцію, є вдоволяючий».

Телеграма Agence National доносить нині про смерть короля Едварда (і сю вість розплекатовано вже афішами в Парижі і Відні), але она показала ся описля неправдивою.

¹⁾ властиво виманюваня грошей.

²⁾ в рескрипті є: «Firmahaber».

³⁾ в рескрипті є: «Kunden».

⁴⁾ в рескрипті є: «Bank- u. Verkehrs-geschäft».

⁵⁾ розуміє ся: австро-угорскому.

Архикнязь Франц Фердинанд, який зі своєю дружиною прибув вже був до Лондону, виїздить нині з поворотом до Австрії.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Виповідженє трактатів Австрії, як доносить N. fr. Presse, прибрало реальні форми. На послідній міністерській раді перед 10 до 12 днями ухвалено повідомити угорське правительство, що австрійське правительство має намір виповісти торговельні трактати постороннім державам. Угорське правительство імовірно ще минулого тижня не знало про сю ухвалу, бо Сельце 17. червня в угорськїм соїмі дав до зрозуміння, що торговельні трактати стануть продовжені на підставі вчасного невиповідженя. Президент міністрів др. Кербер здав справу цісареві про сю ухвалу міністрів. З угорської стороны ще нема відповіді.

Болгария має стати королівством. Бодай старав ся о се кн. Фердинанд болгарський під час свого побуту на російськїм дворі. Як доносить з Петербурга, цар зовсім не є противний сим змаганям болгарского князя і російське правительство навіть буде підирати сі старання перед Портою. Також і Австрія правдоподібно не буде ставляти трудностей, коли ся справа стане піднесена, але до сеї хвилі се ще не стало ся. Не знати лише, яке становище займе Порта і другі балканські малі держави супроти коронованя кн. Фердинанда королівскою короною. Без зміни берлінського трактату се не дасть перевести ся, а щоби спонукати Порту до сеї уступки від берлінського трактату треба буде в найліпшій разі таких самих довгах та трудних переговорів і способів, як се було в справі Крети. Однак з Софії запевнюють, що російський амбасадор в Царгороді вже в найближшій часі має починити кроки у султана в справі піднесеня Болгарії до ряду королівств.

НОВИНИ.

— Календар. В четвер: гр.-кат. Акилин; рим.-кат. Іозна. — В п'ятницю: гр.-кат. Елисея; рим.-кат. Владислава.

— Тарасове свято в Тернополі. Ві вторник дня 1. липня с. р. о год. 8½ вечером устроюють тернопільські руско-українські товариства в великій силі магістрацій в Тернополі концерт в 41. роковини смерті Т. Шевченка, з програмою, яку оголосить ся описля. — Ціна місць: крісло 2 К, партер 1 К, галерія 30 с. Билетів дістати можна в «Народній Торговлі», а перед концертом при касі. — Комітет.

— Попис. Завтра в четвер відбуде ся в комятах «Рускої Бесіди» у Львові попис учениць ковец. школи музичної Олена Прокош. Початок о ¼ 4. год. пополудни.

— 3 Тернополя пишуть нам: Справа «страйку» V. кл. в тутешній польській гімназії, котра давно вже покінчила ся, справила «Галічанінові» привиду радисть, бо подала ему нагоду, зі справи чисто шкільної, котра поза мури заведена і вийти не повинна була, зробити справу загальну, скриваючи в собі велике небезпеченство зі стороны «пайдократов» та накинутає зі всякими, повними злоби закидами на народну партію. Та хотий навіть і «Дзєнік польський» заперечив ті закиди, які за своїм приятелем «Галічаніном» подав був, хотий вже і в «Русляч» вказана була безпідставність клевети Галічанінової, хотий з тої нагоди дісталось добре і заслужено его кацапскому педагогови, то все таки «Галічанін» не умыває та знова кидає болютом на тернопільських Русинів і на директора гімназії д-ра Мацішевского, кричучи при тім, на спосіб старого злодія, що всі винуваті, тільки він та его кацапський педагог чисті! Справа страйку покінчила ся. Слідство переведене директором заведеня вказало, що Русини тернопільські, зовсім не підбурювали учеників против кацапского педагога проф. Дорожинського, а два ученики покарані карцером за те, що намовляли своїх товаришів до страйку, суть якраз Поляками. З того отже виходить, що навіть ученики-Русини не грали в тім страйку виднійшої ролі, а ішли лише солідарно зі своїми товаришами Поляками. Та щож то все поможе «Галічаніну» рад нагоді, денунціює і молодіж і і руску громаду і навіть директор заведеня, а все те підправив радикальним сосом, Беручи за аналогію діяльності кацапского рабина в Коломиї, дописуватель «Галічаніна» придумав «часпитіє» в Тернополі у провідника радикалів, себ-о др. Даниловича. Алеж не всякий бере поби-

бія на часпитіє! Ба, навіть покликуює ся сей дописуватель може таки сам пан кацапський педагог на те, немов би ученики Поляки заявили проф. Данцеві, що страйк то робота Русинів. Ту вже брехливість «Галічаніна» та его дописувателя переходить всякі границі. Проф. Данець ніколи чогось подібного не чув від учеників, а вже і між учениками Поляками нема таких совісних, щоби свідомо чернили своїх товаришів та приписували їм провину, якої ті не допустили ся. Тому ціла вина лежить таки по стороні «енергічного» кацапского педагога, за якого тепер «Галічанін» спихає єї на всіх, та хоч приятелі пана педагога величають его в Курієлі європейским чоловіком, то всеж таки загально звісні є его азійські нарови, котрі вказують, що его широкий, русський натурі в Тернополі за тісно, та що як-раз она чула би у себе в дома десь в Камчатці.

— «Ризниця» в Самборі призначила з чистих зисків за минулий рік адм. 1340 К 40 сот. на приют, а крім того до диспозиційного фонду вдів і сиріт по святицях всіх трех епархій по 440 К на запомоги. Цілий дар «Ризниці» виносить отже 2,560 К 40 с.

— Вчорашні доповняючі вибори п'ятьох радних міста Львова відбули ся без найменшого житя. Участь виборців була майже ніяка. На 11,000 управнєнах до голосованя віддало голоси 2,352. Найбільше голосувало на міську лісту, бо 1898 виборців; на писану лісту 124; на людovu 57; на католицьку 167; на урядничу 92; на купців і промисловців 1, а на підроблену міську 13 виборців. Міську лісту переважно почеркано, бо на місяця пн. Рудзкого і Осади вписувано пп. Гудеца і Шлявна, а по часті д-ра Діаманда Скрутинія покінчить ся імовірно завтра.

— «Народна Спілка». В Jonkers в Спол. Державах засновано ся дня 21. грудня 1901. року нове товариство на вір нашой «Народної Торговлі» під назвою «Народна Спілка». Се товариство зібрало доси дорогою уділів 23,559.56 долларів (117,797.8 корон); закупило величавий будинок та заложило дві великі торговлі.

— В і житомирській гімназії нагороджено золотими медалями межі 6 иньшими трех Українців: С. Бєвського, М. Остапчука і І. Харкевича.

— Іспит зрілости в самбірській гімназії відбув ся під проводом краєвого інспектора Ем. Дворского в часі від 13 до 21. с. м. До іспиту зголосило ся 32 публичних абітурієнтів і 3 екстерністів. Свідчення зрілости одержали: Англійський Антін, Хромцевич Стефан, Діше Мазр, Філіцек Франц, Гатгельф Шміль, Гамерський Павло, Гаврот Станіслав, Гебановський Мирослав, Ісайчик Роман, Кошицкий Юліян, Лебичак Йосафат (екст.), Малецкий Стефан, Мінкович Теофіль, Нанке Чеслав, Перуцкий Петро, Подольський Богдан, Романишин Федір, Рутковский Олекса (з відзн.), Сяндавер Йонас, Созанський Іван, Шпайдель Вільгельм, Стемецкий Валентий (з відзн.), Сьвідерський Н., Татомир Улян, Терешкович Володислав, Томашевський Адам (з відзн.), Злеский Юліян і Гордичер Гамізіл (екст.). Репробовано з публичних 1, екстерніста 1, а 5 одержали поправку.

— Імеюваня і перенесеня. Намісник іменував секретарів повітових: Адама Вагнера і Едмунда Стадницького ад'юнктами урядів помісничих намісництва; повітового секретаря Йосифа Добровольского і канцеляста намісництва Олександра Турского офіціальними намісництва; канцелястів намісництва Івана Токіра, Григорія Крушу, Жигмонта Штібера, Йосифа Козачка і Октава Перожинського секретарями повітовими, як також судового канцеляста Михайла Врону і канцеляста поліційного Петра Гофмана, канцелястами намісництва.

Намісник переніс повітових секретарів: Григорія Векмана з Кюсова до Рогатина, Григорія Анасевича з Коломиї до Кракова, Адама Понатовского з Рогатина до Станіславова, Івана Пекара з Нового Торгу до Коломиї і Вінкентія Колянковского з Мостіск до Львова; офіціальлів замісництва: Йосифа Добровольского з Долини до Львова і Володислава Радинського зі Львова до Ланцула; канцелястів намісництва: Володислава Торунського з Ярослава до Нового Торгу, Антона Чубака з Тернополя до Чорткова, Якова Квасняка з Сянока до Мостіск і Максиміліяна Левандовского з Бродів до Бучача.

— Еміграція до Америки. Амер. «Свобода» доносить, що від 1. до 7. червня с. р. приїхало до Нового Йорку 25,000 імігрантів. За цілий місяць май прибуло їх поперх 90,000. Більша частина імігрантів походить з Австрії, Італії і Росії.

— З Канади. В Lethbridge Alta. угорські Русини приступили до будови нової церкви.

— Вартість університетської легітимациї. Мечислав Терчинський, студент прав і урядник судовий в Кракові, мав їхати дня 29. марця с. р. з Підлежва до Бокні. Вийшов з дому пішки до двірца, а що не хотів спізнити ся до поїзду, то прискорив дорогу та перейшов через залізничий шлях, щоби скорше бути на стації Коли перейшов шлях, стрівув его жандарм Яржх, спіймав за рукав і спавт, що він за один і т. ч. Терчинський вилегітимував ся картою академіч-

ною, однак жандарм лише на хвилю випустив Терчинського, бо арештував его на стації в присутності урядників і багато інших осіб і відвів до в'їзта в Підлежу. Там доперва змиркував, що допустився насильства і увільнив свого в'язня. Покривджений п. Т. вніс до команди жандармерії жалобу на Яроха, причім згадав в жалобі, що Ярох був п'яний. Команда ніби з початку почала справу розслідувати, а опісля перестала та ще заізвила п. Т. о клевету. Позавчера відбула ся судова розправа, на якій 12 свідків зізнало, що з поведеня жандарма можна було вносити, що він або п'яний, або несповна розуму. В наслідок сих зізнань увільнено акад. Терчинського від обжалованя, а команда розпочіне нове слідство проти жандарма Яроха.

— **Страйк камінярських робітників** у Львові триває ще доси. Зі 130 страйкуючих 30 приступило вчора до роботи і обовязали ся спомогати прочих страйкуючих.

— **Новий руский граф.** «Gazeta Narodowa» доносить з Тернополя, що на неділішнім руским вічу в Тернополі промовляв між иншими гр. (?) Шмігельський і під'юджував Русинів проти Польків.

— **Подорож самоходом.** В суботу пополудни приїхав самоходом з Відня до Кракова кн. Николай Галіцин з донькою. Самохід є озклений і виглядає як карита. В понеділок відїхав кн. Галіцин до Львова, звідки через Підволочиска поїде до Росії.

— **Марк Твен,** який дійсно називає ся Самуїл Л. Клеменс, славний американський гуморист, одержав титул почесного доктора університету в Місурі.

— **Монастирі в Іспанії.** Урядовий спис монастирів в Іспанії виказує їх в числі 3.115 з 59.933 монахами і монахинями. Мужеских монастирів є 529 з 10.745 монахами, а жіночих є 2.586 з 40.188 монахинями.

— **Вибух в цирку.** В Пятицерквах на Угорщині вибухнув в цирку збірник з ацентиленом. Серед зібраної публіки настав переполох, бо всі свята погасли. Однак цирковцям повело ся привернути спокій. З циркового персоналу в одна особа тяжко ранена, а чогири легко, а з публіки ніхто не потерпів шкоди.

— **Хрестини на Волині.** Житомирський «Вольн» подає з літопися І. Грицева обхід хрестин на Волині оттак: Народичи дитини в селянській сімї обходять дуже торжественно. Селянин радісно вітає нового члена сімї, а хрестини новонародженого дитяти старає ся по можності опроводити святочно. Важну ролю має тоді в сімї селянина баба-повитуха. Она дбає про матір, дає їй ліки і поїть горілкою. Коли приїде на світ хлопчик, то баба перехрестивши его тричі, ставить на землю, бо «земля після рідної матери, друга наша матір, яка повинна» познакомити ся зі своєю дитиною». Опісля вносять до хати сніп жита і вязку сіна; сніп ставлять «на покуті» під образами, а під снопом розтелюють сіно на спомин Рождества Христового в вефлеємских яслах, до якого Церкви вступає новий член. При сім члени сімї складають собі желаня. Опісля господар запрошує до себе кривних і сусідів та тих, що мають бути кумами. Кождий гість приходять з дарунками, переважно з хлібом. Коли гості забавляють ся при заставлених столах, баба-повитуха з кумами несе дитину до церкви охрестити. По повороті з церкви кума з иншими гостями співвають пісню:

Пришли ж ми з Божого дому,
Принесли дитину,
Кришвенну, молитвенну,
З Божого дому принесенну.
Кум кумі дає дитину,
Кума каже: ой, ти мій сину
Крещенний, молитвенний,
З Божого дому принесенний,
Кум куму поздоровляє,
А кума просить, щоби посідали.

Тепер починає ся бенкет, при кінці якого баба роздає присутним «квітку», китицю цвєтїв, промовляючи притім: «мій внук і я просимо прийати гостинець». Хто дістане «квітку» кладе на подану тарілку по кілька копійок і всі співвають:

А бабуня край стола стоїть,
Кві очки стройть,
Частує, приймає,
Всіх квіточками дарує,
Починає од начального,
Ни минає а ві жадного,
Частує, приймає
Всіх квіточками дарує.

Крім того співває ся і отся пісня:

Через двір сосни похилили ся,
Кума з кумом посварили ся.
За якое словце? За малесеньке,
За яблочко, за виннесенке,
Ой, мій кумоньку,
Срібний кубоньку.
Не сварімо ся, помирімо ся,
Винним яблочком перекрїймо ся,
Мені яблочко, тобі зерняшко,
Не сварімо ся, мов серденько.

Ой, мій кумоньку
Срібний кубоньку,
Прибуди до мене
Хоть раз в літі.
А в мене в літі
Виноград в цвєті,
Вишні, черешні розвиваюця
Сині озера розливаюця,
Щука рябонька викидаєця,
Що карасї,
То для кумасї,
Що окунці,
То для бабунці,
Що плотиці,
То для положниці,
Що ліночки,
То для дитоночки.

Забава триває довго. У богатших господарів відбувають ся другого дня «похрестини» і тягнуть ся навіть по кілька днів.

— **Ассирийські листи.** Між відгребаними в Мезопотамії неголками з клиновим письмом найдено і листи з перед 2.600 років. Найбільшу збірку таких листів творять докладні справозданя, присилані цареві в усіх кінців его величезної держави. В одному листі, чи властиво на одній табличці пише ся про стан засївів, в иншій про урожай винограду. Є листи з дописами, і з подяками і з лікарскими порадами. Приміром на сильні носові кровавлення радить лікар... заткати ніс. Один жрець доносить знов про удачу процесії таке: «Вчера бог Ассура і богиня Белісса опустили храм і щасливо потім вернули до него. Всі боги супровожали бога Ассура і теж щасливо з ним вернули. Нехай цар, мій володар, буде вдоволенім!» Цікавий також лист з рапортом про появу... лиса в одному місті. Звучить він: «До царя, мого володаря — раб Набуа. Нехай боги Небо і Мардук благословлять царя мого володаря. Смого дня місяця Ріслагу появил ся лис в середмістю, в овочевім саді короля Ассура. Лис вив до керниці, звідки его видобуто і убито».

— **Молоденький король іспанський** Альфонс починає вже давати докази самостійности. Тиги днями, як доносять з Мадриту, відбуваючи о год. 8. рано вїїзду верхом зі швагром і ад'ютантом, заалармував цілком несподівано 4. полк артилерії і повів его до замку для спрезентованя королевій-матери. В протягу 29 мінут полк був готов до вимаршу. Жовніра, котрий перший вивів зі стайні мули з упряжею, обдарував король 25 пенсами, а жовнірам, котрі виточили першу армату, по 5 пенсів. Часопись «Español» пише, що міністер війни, Вайлер, був невдоволений з того поступку короля. Ані він, ані командующий генерал не знали о тім нічого.

— **Розписанє будови.** Краєвий Виділ Королівства Галичини і Володимирї з Великим Князівством Краківеким задумує іменем і на рахунок концесіонара вузкошляхової локальної залізничї Переворек-Бахур (Динів) роздати будову тої залізничї за ричалтовою винагородою окремо з двох частях: 1) від Переворска до Явірника польського о довготї околю 341 км. з речинцем окінченя на 1. серпня 1903; 2) від Явірника польського до Бахура о довготї околю 94 км. з речинцем окінченя на 1. серпня 1904. Будівляні роботи і свідченя мають обняти: викунно ґрунтів під залізницю разом з заложєнєм залізничої книжки, будову епідної верстви шляху, уложєнє наверхні, насипанє рінею і розвезєнє материялів, та виконанє робіть надшляхових (будинків). Постанови о вношеню оферт, зложєню вадиї, формулярї офертів, приписи будови і пляни, а також передмір робіт можна переглядати в краєвїм бюрі залізничїм (у Львові, соймовий будинок) в будні дни від 9. год. перед полуднем до 3. год. пополудни. Оферту опечатану з написю «Оферта на будову локальної залізничї Переворек-Бахур (Динів) часть I, а зглядю часть II, треба вносити найдальше до 15. липня 1902. до 11. год. перед полуднем (міський час) до протоколу подавчого Виділу краєвого. Отворєнє оферт вступить в I салї комісійній в соймовім будинку, того самого дня о 1. год. пополудни; убігаючі ся можуть бути присутні при отворєню. Вадю в висотї: 1) 60.000 К для I части і 2) 45.000 К для II части має ся зложити в касї краєвїй (соймовий будинок); в случаю прийнятя оферти вадия буде задержана яко кавция, і має бути в тїй цілі доповнена найдальше до 3 днів, числячи від дня повідомленя о прийнятї оферти, до висотї 5% ричалтової винагороди. Оферти мусять звучати на цілість розписаных робіт будівляних і свідченє одної, а зглядю другої части залізничої лїнії; оферти, не відповідаючі тому усєлію, не будуть узгляднені; також не узгляднить ся оферт, до котрих не долучєно всіх вимаганых прилог оферти, дальше оферти, до яких не зложєно вадиї в часї означєнїм для вношеня оферт, або в котрих убігаючий ся жадає частинної або цілковитої зміни підстав оферти. Оферти має підписати убігаючий ся повним іменем і назвиском або повною фірмою; Виділ краєвий застерігає собі право жадати виявленя спільників, входячих в склад спілки. Оферти суть вільні від стемплевої оплати. Зложєна оферта обовязує убіга-

ючого ся до дня 15. серпня 1902. Узгляднені будуть лише оферти краєвих підприємств, котрі викажуть в несумнівний спосіб технічну кваліфікацію і грошеві средства, потрібні до переведєня тої будови. Виділ кр. застерігає собі вразно після власної оцінки вільний вибір межі вносєними офертами, а також і право відкинути всі оферти, розписати нову розправу офертів, або роздати будову в такий спосіб, який признаєть відповідним. Маршалок краєвий: *Потоцкий* (в. р.). Член Виділу краєвого: *Onyszkiewicz* (в. р.).

— **Дрібні вісти.** В Кракові помер адв. др. Антін Добія, політичний приятель кс. Стояловского. Мав 52 літ. — В місті Панепро в Іспанії вдарив грім в костел і убив 35 осіб, а 35 тяжко поранив. — Публічний поше хлопців і дівчат в львівскім заведеню для слїпих при ул. св. Зофїї 13. відбудє ся в понеділок дня 30. с. м. — На локальній залізничї Чижини-Могиза здержано задля повєни рух поїздів на неозначєний час.

Краєвий Соїм.

В соймовїй палатї появил ся нинї перший раз князі Церкви: Шептицький, Чехович, Більчевський і Теодорович.

Предлогу проєкту закона в справі публічних бюр посередництва праці повірено окремії комісії з 15 членів. Відтак пос. Козловський реферує вносєнє що до виданя розпоряджень потрібних для виконаня закона про регуляцію рік.

Дальше мотивували свої вносєнє: пос. кс. Стояловський в справі перенесєня суду зі Слемєня до Сухої; пос. Жардецький проєкт нового ловецкого закона; пос. Швед за уділенєм 5.000 К заїмоги живецкому повітові задля повєний; пос. Цєльцький в справі основаня одної учительської семінарії в напрямю виключно рільничим; пос. Тшецьєський в справі основуваня заведєнь масарських в рільничих школах і для сїльских господиных в цілі випєртя заграничних масарских виробів з краю; пос. Ст. Єнджеївич в справі контролі над самостійними і безконтрольними задатковими товариствами; пос. Шаєр в справі закладаня більше краєвих фабрик бетонів.

По виборі членів гал. Шадниці зі соїму, іменно: др. Абрагама, др. Гломбінського, др. Кулачовского, др. Лілієна, Незабітовского, Перожинського, Шульца і др. Сквороньского — засіданє замкнено о год. 2. Слїдуюче засіданє нинї о год. 5. пополудни.

Між відчитаними вносєними находять ся: пос. о. Богачевського в справі проволочки в полагодженю протєстів против громадских виборів в 8 громадах долиньского повіту; пос. Гуєпкі о введєнє санкції комасациїному законови; пос. Могильницького о розпочатє інвєстиційних робіт; пос. Стапньєского о заведєнє польського язика в усіх урядах Галичини і виборотє для громад додатку для доходувого податку за право пропівациї від 1893 р. до 1897 р.

Телеграми.

Відєнь, 25. червня. Wiener Ztg. доносить, що міністерство залізничє перенєсло концєсію на локальну залізницю з Товмача до Палагич, на Тов-о акційнє цукроварні в Хрипланї.

Міністеретво рільництва скликало до Градця міжнародну конференцію знатоків в справі розгонєня градових хмар при помочи стріляня. Конференция збере ся в днях 20. до 25. липня сєго року.

Льондон, 25. червня. Після телеграми з Вєшингтону — підписано вже мирові договори в Колумбїї.

Варшава, 25. червня. Цар відкинув просьбу Гріма о помилуванє.

22 офіцирів варшавского гарнізона, арештованих під замїтом співучастї в державній зрадї, випущєно з в'язниці.

Будапєшт, 25. червня. В кількох комітатах на Угорщині появил ся на пшениці якийсь незананий доси гриб і нищить корїнь і колос. Шкода зроблена грибом вносить 20% на селянских ґрунтах, а 5% на двірских обшарах.

